

ציונות 1882-1982

היסטוריה

אומה ומהפיכה

בסדרת המאמרים יהודים ומהפכה, שי פירסם הפרופסור יעקוב טלמון המנוח במרץ בספטמבר 1969, הוא קבע: "המהפכה היתה בעלי-הברית — ויש אפילו מרחיקים לכת ואומרים משעשע — של היהודים, וכי היהודים היו נישאי ההגל המבטיחים של המהפיכה." דומה שהנחה זו, עוברת כחוט-השני בספרו האחרון של טלמון, מיתוס האומה וחזון המהפיכה.

ספר זה, שראה אור, במלאת שנה לפטירתו של טלמון, בתרגומו המעולה של ארי אבנר, הוא כרך מסיים לטרילוגיה על ההיסטוריה המודרנית של טלמון ראשיתה

* יעקוב טלמון — מיתוס האומה וחזון המהפיכה: 2 כרכים; עברית: ארי אבנר; הוצאת אופקים — עם עובד; 769 עמודים (כריכה רכה).

של הדמוקרטיה הסוציאליסטית והמשרי חיות המדינית — השלב הרומאנטי הוא רב כמות רב איכות.

טלמון, מן ההיסטוריונים המבריקים בעור לם שלאחר מלחמת-העולם השנייה, מגולל בספרו את סיפור שני הכוחות האידיאלי לוגיים האדירים שהטביעו את חותמם על העולם החדש, המהפכות הראדיקאלית, על גילגוליה והלאומנות הקשוחה, הבולטת בי נטייתה לטוטאליטריות ולכפיית נורמות של יחיד על הכלל. טלמון מציג שתי השקפות אלה כדתות חילוניות.

סיפרו של טלמון אינו ספר היסטוריה סטרילי, ועיקבות התחושות וההשתייכות של מחברו נעוצות לאורך כל עמודיו, מבלי שעמדותיו של טלמון תיראנה כעמדותיו של מחבר-מגוייס. מדהים לגלות בספר, כי צד פולש העבר המתרחק לתוך המציאות היומיומית, בחוכמתו מעניק טלמון כותרות מרתקות לסיטואציות היסטוריות, ש-הגורם-האנושי מכתוב אותן. כותרות כמו החוק האירוני הגדול, על תהליך ההתבהרות של האידיאל, מנקודתו הצרופה ביו תר והמהפכנית, ההופכת עד מהרה לדיקטטורה טוטליטרית, נוסח ניוונה של ה-

היסטוריון טלמון בריחה לעולם הזיות ומיתולוגיה

מהפיכה הצרפתית ובעקבותיה המהפיכה הרוסית.

טלמון מביא בדרכו את סיפור עלייתן של שתי המגמות העיקריות בעיניו, המר שנשאה את הדגלים. כבר בפרק הראשון — מרכס, אנגלס והאומה, הוא בוחן את האידיאל מול המציאות. מימי מרכס ה- צעיר, אותו צאצא ליהדות, שחש עצמו בהמשך התפתחותו כמהפכן על-לאומי. צמיחתה של דת הקדימה (המהפיכה) מביאה את טלמון לקבוע, על-סמך מיו קאמפף של אדולף היטלר, שהיטלר חיפש אחרי תשובה מעשית לסוציאליזם המרקסיסטי (במקביל מזכיר טלמון, כי מילדולו הגיע אל הפאשיזם, מכוח סיכסוך שנתגלע בינו לבין מפלגת-האם הסוציאליסטית שלו).

ראיתו של טלמון את ההתרחשויות היסטוריות של המחצית השנייה של המאה שעברה והמחצית הראשונה של המאה הנוכחית, היא בבחינת ניסיון ליצירת סדר חדש בעולם, סדר שהביא לתגובה ימנית אשר התבססה על סיסמות השאלות מאר צר מדע-החיים, כמו גזע, ומנהיג מורס מנס. יש בתיאוריו של טלמון משום פרסי פקטיבה רחבת-ידיעה לראיית התהליכים

ציונות שפויה שהפכה לציונות מטורפת

החוויה הישראלית

הפרק האחרון של המהפיכה היהודית החולל במהלך מלחמת ששת-הימים, שי הביאה לראשית תהליך התבססותו של מיתוס האומה היהודית החדש, דרך גישי אמונים וכלה בניצי מפ"ם, דוגמת ח"כ אמרי רון. תהליך זה נכנס לסיחור סוחף, שהביא בסופו של דבר למהפך של שנת 1977, ולעליית הימין לשלטון, עם מנחם בגין בראשו.

מנחם בגין מייצג את הציונות המטורפת, שעלתה על חורבותיה של הציונות השפוייה. הציונות לכיוון נשיא ארצות-הברית, או ראש-ממשלת בריטניה, כאילו אוחזו מהווים חומת-מגן מפני הברבריות האסיאטית, היא בבחינת התעלמות עיוורת מאל-פיים שנות סבל ויגון יהודיים ברחבי אירופה, תוך חזרה למעמד של "יהודון" הלוחך את מגפי פריצו. מנחם בגין, כמייצג הנאמן ביותר של אותה ציונות מטורפת, אינו מודע כלל לתהליך ההחרבה של הציונות הרשפוייה, שאותו הוא מבצע מזה כמה שנים בישראל.

ממשלות המערך התדלדלו אידיאולוגית ואיכותית מממשלה לממשלה, וממשלת בגין מוליכה את ישראל לריקנות אידיאולוגית מוחלטת, שדיגלה האחד הוא הטירוף, והשני מוש בשם הציונות לשווא. השנה הצליחה ממשלת בגין להפוך את מלחמת הלבנון למיבצע שיטור שתלטני, מיבצע שמטרתו הדימוצרת היא בעצם הפיכת מדינת ישראל, אותה מדינה יצירת הציונות, מדינתם של הנרדפים והניספים בשואה, לשוטר של המיזרח-התיכון, למי צגת של הלאומנות מהרמה האפלה והמגרת ביותר, המנספת בדגלי-כוכב של דמורקרטיות. משאת-הלב של מייסדי הציונות ור נושאי דיגלה הראשונים לא היתה אותה דמוקרטיה פרימיטיבית, שמנחם בגין מדמג אותה בכיכרות הערים ועירויות-הפיתוח.

* קריקטורה שפורסמה בעיתון השוודי אפסנבלאדס ומתחתיה מובאה מספר שמות י"ב, 12, בשינוי מסויים: "ועברתי בארץ הפלסטינים בליה זהה והכיתי כל ככור בארץ הפלסטינים... אני ה'."

השתייכותו ליגוע העליון והחזרתו למעמד של אחד מן 'הנועים הנחותים' כהירארכיה הגזעית המתועבת. מי שמסכים להחיל את האנטישמיות על היהודים משמיט את ה-

אל, מתעלמים ממנה: "האנטישמיות איננה אלא אחת מתופעותיה של כמנה גזענית זו, שהיא עתיקת-יומיון, ואשר באה לרדי ביטוי בהתייחסות אל הגזע השחור, אז לגזע

ציוני נוסח 1982 מנחם בגין* חרב על חורבות הציונות השפוייה

קרקע מתחת הטיעון נגד החלתה על ה- ערבים, מפני שלפי הגרין האנטישמיות אנו שניים כמש כמו היהודים..."

השנה מלאו 100 שנה לציונות המעשית שהחלה בעליה הראשונה, העליה הראשונה, שאנשיה נמלטו מפני הפוגרומים שי נערכו בהם ברוסיה, וחיפשו מולדת שבה יוכלו שלא להיות עוד נרדפים — חלום שהביא לפרייביאזשים של מדינה הרודפת את מיעוטיה ומטילה טירור בעמים השוכני נים סביבה, כמו לא היו הפוגרומים והשואה מעולם.

הציונות אינה תנועה שאותה חזה איש כתיאודור הרצל. הציונות היא תולדה של תהליך ההקאה שאירעה הקיאה את יהודיה, תהליך שהצמיח את חזון המהפיכה היהודית, שהתמצת בהקמת בית-לאומי ל-יהודים.

אחת מן ההגדרות המרתקות ביותר שנכתבו מאז מלחמת-העולם השנייה בנושא שיבת היהודים לארץ-ישראל, מצוי במאמרו של אסמעיל צוברי עבדאללה השקפה זלקית היא שגיאה מסוכנת, שראה-אור ב-תרגום לעברית, בקובץ ערב וישראל, סופ-רים והוגים מצרים על המטרות הלאומיות. תחת כותרת המישנה האם היהודים הם גזע 1909? כתוב צוברי עבדאללה: "השקפה היא פרי בוסר יותר מכל הא-חרות היא ההשקפה הגזענית הגורפת שי-היהודים הם גזע מרשע הומום בהתמדה להשתות את האנושות ולהשתלט עליה, כע-שיתן שימש בכסף ובגזע, תולדה ישתל-מו כפתר, וכשעלה בדם — גם בגלוי, השקפה זו מתבססת על מה שמכונה 'הפרוי-מוקולים של זקני ציון' ושואבת טיעונים רבים מרשע הנאציזם. היא גם נוגדת לחלו-טין את ערכי התרבות הערבית אשר קמה ופרחה תחת הסיסמא: 'אין יתרון לערבי על הנוכרי, אלא כיראת שמים' ואשר דחתה מכל וכל את התפיסה הגזענית..." בהמשך מאמרו כותב צוברי עבדאללה אמת מדהימה אודות הציונות, היהדות והאנטישמיות. אמת ברורה שיהודי ישר-

* מתתיהו פלד ושימעון שמיר: ערב וישראל — סופרים והוגים מצרים על ה-מטרות הלאומיות; הוצאת י"ל מאגנס; 223 עמודים (כריכה רכה).